

מערך שיעור - הכחשת השואה

**קהל היעד: תלמידי כיתה י'
משך הזמן: 1-2 שיעורים**

נושא 'הכחשת השואה' מופיע בתכנית הלימודים בהיסטוריה חמ"ד חט"ע, אך עד שנה זו לא נכלל בנושאי החובה ללמידה והערכה. החל משנה"ל תשפ"ה נושא זה נכלל במסמך ההלימה והוא נושא חובה ללמידה והיבחנות.

מערך השיעור שלפניכם מבוסס על נושא 'הכחשת השואה' המופיע בספר הלימוד 'חורבן וגבורה' בהוצאת מכון הר ברכה¹ בעמודים 292-295.

לשימוש פנימי בלבד
המערך לא עבר עריכה לשונית

¹ על המורה לוודא שכל המידע המופיע בעמודים 292-295 נלמד על ידי התלמידים

למרות ריבוי העדויות מהשואה, קיימת תופעה של הכחשת השואה.
מה גורם לתופעה זו? כיצד ניתן להכחיש תופעה שברור כי התרחשה?

מהלך השיעור

- נחלק את הכיתה למספר קבוצות. כל קבוצה תקבל מקור אחד ותתייחס אל השאלות הבאות:
- הציגו מהי התופעה המתוארת במקור שלפניכם. ציינו היכן התופעה מתרחשת.
  - הציגו ב- 3-4 משפטים את תוכן המקור שלפניכם.
  - ציינו והסבירו מה הרגשתם כשקראתם את תוכנו של המקור שלפניכם.

שיתוף התובנות במליאת הכיתה.

להלן המקורות:

1. ריאיון רחוב על מושגים הקשורים לשואה
2. ממצאי סקר שנערך ב-50 מדינות בארה"ב ובדק את מידת הבקיאות של בני דור המילניום ודור ה-Z בנושא השואה
3. מחקר חדש חושף: הכחשת השואה ברשתות החברתיות חזקה יותר מאי פעם
4. פייסבוק מעדכנת מדיניות: יימחק תוכן הכולל הכחשת שואה
5. הבינה המלאכותית מסרבת לומר כמה יהודים נרצחו בשואה
6. דו"ח: מחצית מהפוסטים הקשורים לשואה בטלגרם מכחישים או מעוותים עובדות - בעולם

מומלץ להקרין:

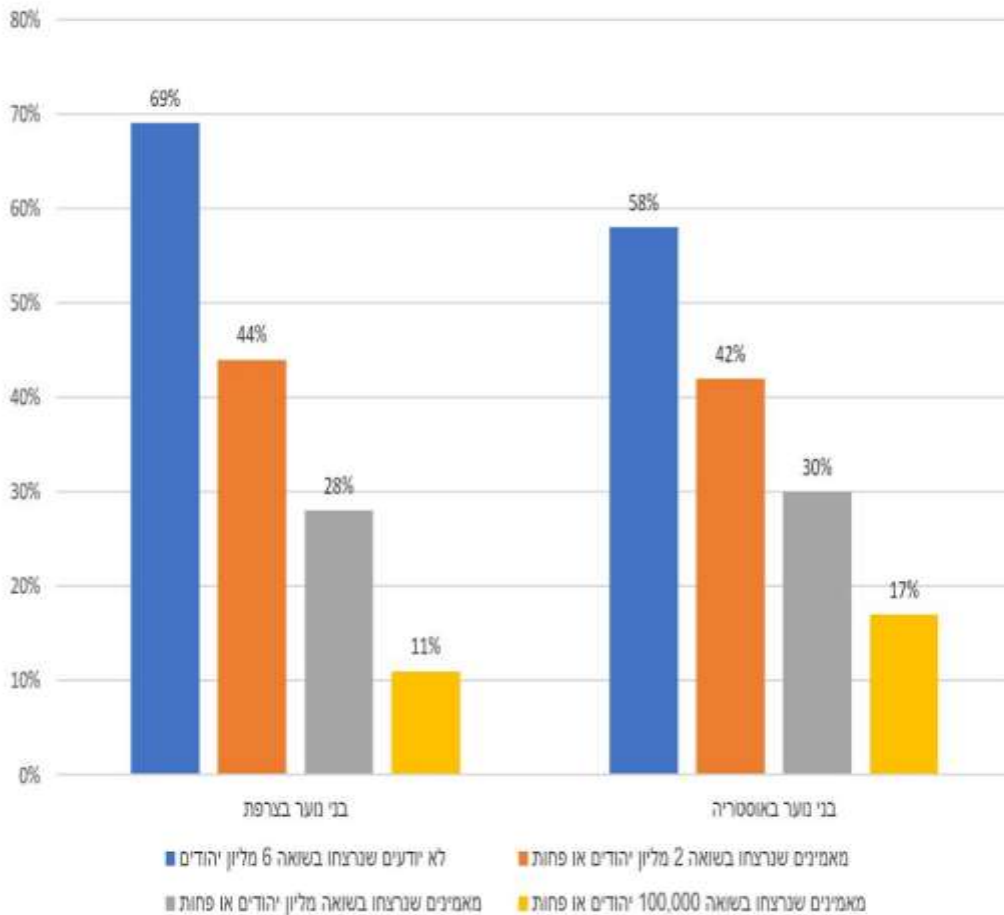
השואה שלא היתה ולא נבראה - אורסולה הפרבק (1928-2024) הייתה פעילה נאו-נאצית גרמנייה ומכחישת שואה. משנת 2004 ועד למותה הייתה נתונה לתביעות, והורשעה בשל הכחשת השואה.

להלן קישור לסרטון: מתה מכחישת השואה המבוגרת ביותר

נציג לתלמידים את הגרף הבא שנבנה על פי נתוני סקרים שהוזמנו על ידי ועדת התביעות:

סקר שנערך בקרב בני נוער בצרפת ואוסטריה בנוגע להיקף היהודים שנרצחו בשואה

מומלץ לקיים דיון בהתאם לשאלות הבאות:

- ציינו מה אתם רואים בגרף.
- הסבירו מה אתם מבינים מתוך הנתונים המובאים בגרף.
- חוו דעתכם, אם משאל כזה היה נערך בישראל - מה היו התוצאות?
- הסבירו מדוע לדעתכם אלו התוצאות באוסטריה וצרפת.

בקטעי המקור שהתלמידים נחשפו אליהם בתחילת הנושא ראינו שבעולם קיימות שתי תופעות :

1. שיכחת השואה/הכחשת השואה
2. אי ידיעה על נושא השואה

כיצד זה קורה?

תשובות אפשריות -

- רוב תושבי העולם לא לומדים על השואה בצורה מסודרת או לא לומדים בכלל
- רוב תושבי העולם לא פגשו מעולם ניצולי שואה ולא שמעו עדויות או נחשפו לסרטונים או ספרי עדות
- קושי להאמין לעובדות שנראות הזויות ובלתי מתקבלות על הדעת
- אמונה בסיסית שאין מצב שבני אדם מסוגלים לזוועות כאלה
- מגמה יזומה של כוחות בעולם הערבי על מנת לשלול את הלגיטימציה של המדינה היהודית / את עצם הקמת המדינה.

הכחשת השואה בעולם הערבי

קראו את הקטע הבא וענו על השאלות:

- הציגו מהי הטענה המרכזית של העולם הערבי בנוגע השואה.
- הציגו מה הייתה דרישתן של מדינות ערב בנוגע לכספי השילומים והסבירו מדוע.
- הציגו את התזה של אבו-מאזן המופיעה בספרו.
- חוו דעתכם על התזה של אבו מאזן.

תיאוריות הקונספירציה²

לא מעט תיאוריות קונספירציה³ מסתובבות ברחבי העולם הערבי סביב השואה....לטענת העולם הערבי, הקורבן האמיתי הם הפלסטינים אשר גורשו מאדמתם על-ידי הציונים, אותם ציונים שהיטלר לא רצה בנוכחותם באירופה בשל האופי ההרסני שלהם וההשפעה השלילית שלהם על החברה הגרמנית. במהלך המו"מ על הסכם השילומים דרשו מדינות ערב מגרמניה המערבית להעביר את כל הכספים שמדינת ישראל אמורה לקבל אל הפליטים הפלסטינים. "היהודים הם שגרמו למלחמה, העבירו את כספכם לעם הפלסטיני", כך כתבו פוליטיקאים ערבים לקנצלר הגרמני דאז.

אנשי דת בכירים בעולם הערבי מצדיקים את השואה ומגדירים אותה כ"עונש ראוי" שהטיל אלה על היהודים בשל מעלליהם בהיסטוריה. אחרים... עושים שימוש בתעמולה של אייכמן, לפיה השואה נועדה למטרה אחת בלבד שקידשה את כל האמצעים והיא הקמתה של מדינת ישראל. אחד האישים שהשפיע על העולם הערבי והחדיר לתוכו את תיאוריית הקונספירציה הזו הוא מחמוד עבאס (אבו מאזן) אשר כתב ספר המסקר את עבודת הדוקטורט שכתב ושמו: "הפנים האחרות: הקשרים החשאיים בין הנאציזם לציונות".

הספר עוסק ביחסים בין הנאציזם לבין הציונים מאז שנחתם הסכם "ההעברה" בשנת 1933 בין התנועה הציונית לבין השלטונות הנאצים.

אבו מאזן טוען שראשי הציונות קשרו כנגד העם היהודי כשכל מטרתם היא הקמת בית לאומי בפלשתינה. מי שחשף את אותה מזימה נאצית-ציונית הוא אלא אותו אדולף אייכמן ששילם על כך מחיר כבד כאשר נחטף על-ידי המוסד והוצא להורג בישראל בשל החשיפה הזאת.

² שורשי הכחשת השואה בעולם הערבי וברש"פ

³ מזימה חשאית, קשירת קשר סודית למטרות הרסניות או נפשעות

על מנת להבין לעומק את תופעת הכחשת השואה חשוב לדון עם התלמידים על המיוחד והייחודי בשואה.

ניתן לאסוף תשובות מהתלמידים בעזרת 'ענן מילים' (בכל תוכנה הנוחה ומוכרת למורים) או סיעור מוחות על הלוח או פדלט. להלן התשובות האפשריות:

- שיטתיות
- היקף
- מניע אידיאולוגי
- אכזריות

המניעים של מכחישי השואה:

דיון בכיתה – נסו לשער מהם לדעתכם המניעים של אנשים להכחיש את השואה. תשובות אפשריות:

- אנטישמיות.
- ניסיון לטהר את המצפון מול מעשה נורא כזה.
- טענה כי השואה היא המצאה של התעמולה הציונית.
- הכחשת השואה מחלישה את טיעון הנרדפות של העם היהודי ובכך את ההצדקה לקיומה של מדינת ישראל
- הכחשת שואה ממניעים כלכליים מוצהרים - תושבי ארצות מזרח אירופה החוששים מתביעות פיצויים של יהודים כלפי משפחותיהם או מדינותיהם המחזיקות ברכוש יהודי שנגזל בתקופת השואה

שאלת מחשבה לסיכום (ליצור ברמות חשיבה שונות לפי רמות כיתה)

מה אנחנו יכולים לעשות כדי למנוע הכחשת שואה? תשובות אפשריות:

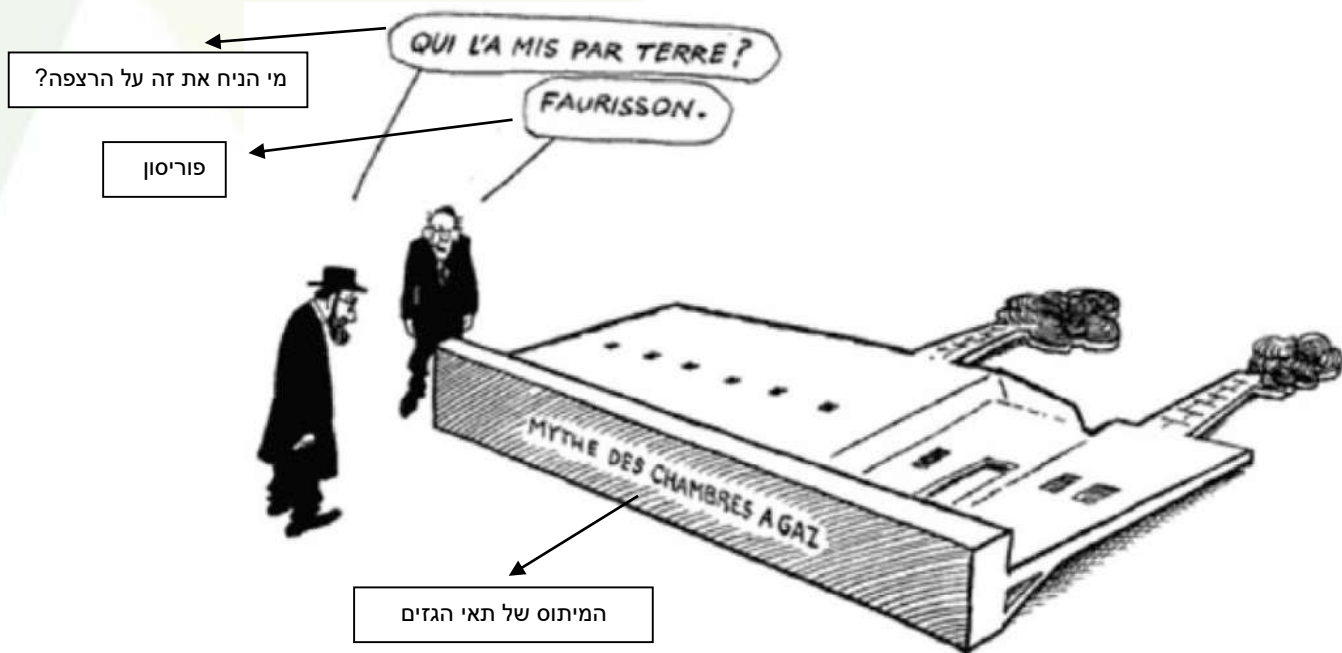
- להכיר את התופעה
- לעסוק בזיכרון השואה
- להיפגש עם אנשי עדות כל עוד הם חיים
- לחזק את האחדות בעם היהודי
- להיאבק באנטישמיות
- לחזק את מדינת ישראל

- לתת מענה להכחשה ולהרבות מידע מהימן ונגיש

חשוב להכיר את מגוון הקריטורות הקיימות בנושא. להלן שתי דוגמאות.

1. לפניכם קריקטורה שפורסמה באתר איראני ובה באה לידי ביטוי הכחשת שואה. עיינו בקריקטורה וענו על השאלות שאחריה

*פוריסון היה מכחיש שואה צרפתי שנפטר בשנת 2018

- א. על פי מה שלמדתם, **הציגו** שני גורמים המאפשרים את תופעת הכחשת השואה בימינו.
  - ב. **הסבירו** על פי רכיב **אחד** מהקריטורות, האם יוצר הקריקטורה מכחיש את קיומה של השואה **או** את היקפה של השואה.
- הביעו דעתכם**, איזו תופעה חמורה יותר: הכחשת עצם השואה או הכחשת מימדי השואה. **נמקו** טענתכם

2. לפניכם קריקטורה שפורסמה באתר איראני ובה באה לידי ביטוי הכחשת שואה. עיינו בקריקטורה וענו על השאלות שאחריה

א. על פי מה שלמדתם, **הציגו** שני גורמים המאפשרים את תופעת הכחשת השואה בימינו.
ב. **הסבירו** על פי שני רכיבים מהקריקטורה מה טענתו של יוצר הקריקטורה לגבי הקשר בין השואה לבין הקמת מדינת ישראל.
אילו היית יכול לפגוש את יוצר הקריקטורה, הסבר כיצד היית מגיב לטענה שמועלית בקריקטורה? בתשובתך התבסס על אירוע היסטורי אחד שלמדת עליו

ניתן לייצר קשר וחיבור בין השבעה באוקטובר והשואה.

לדוגמא - חמאס-דאעש: הטלוויזיה של הרשות הפלסטינית מכחישה את טבח היהודים בעוטף

